PAGINA ARDEALULUI

Şcoala românească în Ardeal

Pe valea Târnavelor

— Vizita d-lui ministru Angelescu în jud. Târnava. Opera ziarului „Universul"

Duminică seara, au plecat din Capitală spre a vizita şcoalele din jud. Târnava-Mare, d-nii: ministru dr. C. Angelescu, I. Th. Florescu, fost ministru, I. Valaori, senator, Ignat Mircea senator, Banciu şi P. Ghiţescu, directori generali în ministerul şcoalelor, ş. a.

LA SICHIŞOARA

Luni dim., elevi şi eleve din şcoalele din Sighişoara erau frumos rânduiţi, pe peronul gării, ca să salute pe d. ministru al şcoalelor.

Cercetaşii au primit pe oaspeţi cu muzici militare.

D. Teculescu, directorul liceului, a urat bun sosit d-lui ministru al şcoalelor, şi l-a rugat să aibă pentru jud. Târnava-Mare cât mai largă solicitudine.

A răspuns d. dr. Angelescu, asigurând autorităţile şcolare, de nemărginitul său concurs, adăogând că a prevăzut sumele necesare pentru ajutorarea comitetelor şcolare respective, ca să se termine opera începută.

*

S'a vizitat liceul de fete, unde oaspeţii au remarcat ordinea. D. ministru a felicitat pe d-na directoare Elena Stoian şi a făgăduit că va îngriji să se ridice şcoalei un etaj.

*

La liceul „Principele Mihai" se vor face de asemenea îmbunătăţiri.

A fost vizitat şi spitalul judeţean şi apoi oaspeţii au plecat în judeţ, în com. Topa. Aci, şcoala e complet terminată şi foarte bine organizată.

D. ministru a felicitat pe directorul şcoalei.

In com. Sighişoara, (cătunul Venchiu), reprezentanţii autorităţii şcolare au constatat, multă hărnicie din partea directorului Marin.

In com. Dumbrăveni (fost Ibaşfalău) s'a vizitat şcoala profesională de fete gr. I, instalată în fostul castel Apafi; în com. Bratce s'a făcut o şcoală cu două săli şi locuinţă pentru diriginte; iar în com. Nemşea s'a terminat o nouă construcţie cu o sală de clasă.

Impunătoare manifestaţiune de simpatie s'a făcut oaspeţilor în com. Vorumloc. Au vorbit inimosul învăţător Chiriţă, d. ministru dr. Angelescu, d-nii I. Th. Florescu, Ignat Mircea, ş. a.

S'a dat numele satului „Floreşti"; şcoalei, numele d-lui ministru al instrucţiunii şi s'au donat pentru terminarea impozantei şcoale: 100.000 lei din partea ministerului instrucţiunii, 10.000 din partea d-lui Florescu, 10.000 din partea d-lui Mircea şi 10.000 lei din partea d-lui dr. Angelescu, care a anunţat că la minister se lucrează la desăvârşirea programului, relativ la acţiunea culturală pe care trebuie s'o îmbrăţişeze toată dăscălimea.

D. I. Th. Florescu a spus că toţi oamenii însufleţiţi de sentimente româneşti din acest judeţ, vor da concurs ca această nouă operă să fie înţeleasă şi sprijinită şi a adus omagii ministrului culturii naţionale.

*

Au fost vizitate apoi şcoalele din com. Motiş, Şeica Mare, unde s'a dat un banchet, în casele d-lui Nistor. A vorbit aci d. I. Th. Florescu care a spus, că în momentele acestea, când unele persoane agită în ţară idei nesănătoase, ministrul culturii inaugurează şcoale noui, pentru luminarea poporului.

D. ministru Angelescu mulţumind d-lui Nistor — un mare sprijinitor al şcoalei româneşti în aceste ţinuturi—şi d-lui Ignat Mircea pentru concursul ce îl dă instituţiilor publice, a anunţat că va face ca şcoala de meserii din Cohalm, să rivalizeze cu cea de meserii din Bucureşti Pentru această şcoală, ministerul a dat un milion lei, pref. jud. Târnava 700.000 lei, iar d. senator Ignat Mircea o sută de mii lei.

D. Ignat Mircea a arătat că este dispus să facă şi alte donaţiuni, pentrucă ştie că populaţiunea din aceste regiuni — care are multă tragere de inimă — este lipsită de mijloace.

LA COHALM

Pe viscol, oaspeţii au ajuns seara la Cohalm, vizitând în drum şcoalele în construcţie.

La Cohalm, d. ministru a hotărît să fie transformat localul gimnaziului şi la primăvară, să se ridice o şcoală de agricultură, o şcoală profesională de fete. Cohalmul trebue transformat într'un puternic centru cultural.

S'a dat apoi un banchet la care au luat parte notabilităţile oraşului, oaspeţii, parlamentarii şi reprezentanţii corpului didactic.

Au vorbit d-nii dr. Iosif, prefectul Prescurea, pr. Ciungan, I. Th. Florescu, ministru dr. Angelescu, care a închinat pentru presă.

D. ministru a ţinut, în mod special, să declare că sunt aproape cinci ani de zile, de când s'a început opera construcţiilor şcolare. Este tot atâta timp, de când ziarul „Universul" i-a acordat cel mai larg sprijin şi îi mulţumeşte pentru acest mare ajutor moral acordat.

Camaradul nostru A. Agnese a răspuns d-lui ministru, că ziarul „Universul" nu s'a dat nici odată la oparte de a-şi face toată datoria faţă de instituţiile culturale, ajutând şi iniţiativele sănătoase, spre binele, progresul şi propăşirea naţiunei.

Probleme de igienă socială

Un abator rudimentar. — Energia românească constructivă. — O hală modernă pentru tăiat porci. — Alte lucrări la abator. — Un nou pavilion la spitalul epidemic. — Scarlatina în Oradea. — Bcalele infecţioase şi problema internatelor şcolare. Situaţia dela şcoala normală de fete.

Oradea, 21 Noemb.

De un şir de ani, sănătatea populaţiunii acestui municipiu, era ameninţată din punctul de vedere al furnizărei cărnii. Pericolul provenea din cauza stării precare a abatorului comunal, clădit acum 40 ani! Oricine îşi poate închipui că o asemenea instalaţie de abator nu mai putea corespunde nevoilor zilei la o populaţiune de 100.000 locuitori cât are azi Oradea, iar dacă ţinem seamă de faptul că măcelarii tăiau porci acasă, prin curţi insalubre, afirmaţia noastră de mai sus apare cu totul evidentă.

Sub stăpânirea românească problema aceasta de ordin sanitar a stat în continuu în preocupările serviciului sanitar comunal, dar criza financiară a împiedicat orice pas înainte spre înfăptuirea unui nou abator.

Grija permanentă asupra împlinirei datoriei de către medicii veterinari români a făcut ca în câţiva ani, să se creeze un fond de câteva milioane lei la dispoziţia administraţiei comunale, cu cari s'a completat abatorul cu necesara sală de tăiat porci, instalarea unui trichinoscop, aranjarea unui laborator, a unui muzeu, un spălător şi o garderobă pentru lucrători.

Opera înfăptuită de administraţia românească în aceste vremuri grele pentru sănătatea populaţiunii este demnă de relevat, cu atât mai mult, cu cât administraţia ungurească în cinci ani de pace şi belşug, de la 1909 până la 1914, n'a reuşit decât să pună temelia unui abator nou care ar fi costat 931.000 coroane, pe când astăzi acelaş deviz trebue executat cu 60.000.000 lei, — fără a mai socoti că dela 1877 până la 1923, nu s'a făcut nici cea mai mică îmbunătăţire abatorului. Solicitudinea d-lui primar dr. Egri Gelu, alături de activitatea desfăşurată de d-nii medici veterinari Alex. Haşaş şi Popovici M., ne dau convingerea că în timpul campaniei de lucru din primăvara şi vara viitoare se va clădi un frigorifer, se va mări sala de tăiat vitele mari cornute şi se va înzestra abatorul cu toate ustensilele moderne, pe lângă că se va construi o cale ferată până în [illegible] abatorului.

Tot în legătură cu starea sanitară a oraşului şi problemele de igienă, remarcăm o frumoasă înfăptuire a serviciului sanitar orăşenesc de sub conducerea d-lui dr. Maior Vasile.

Este vorba de amenajarea unei baraci până acum o ruină, într'un pavilion epidemic de izolare pentru boalele infecţioase ca scarlatina, dezinteria, etc., care bântue în special în lumea copiilor săracimei mahalalelor noastre.

După mari sforţări şi lupte în consiliul comunal, med.cul de mai sus dobândi aprobarea începerei lucrărilor pavilionului semenit, şi să dea folosinţei publice 45 paturi, mărind astfel capacitatea spitalului epidemic la 120 paturi. S'au mai făcut vreo zece cade de baie, spălător pentru rufele bolnavilor şeşte dela desinfectare, racordarea canalizărei spitalului cu reţeau orăşenească, etc.

Şi fiindcă suntem la capitolul epidemic, menţionăm că în oraş scarlatina este staţionară la 46 cazuri — (44 în spital, 2 în oraş sub supravegherea medicală) — dela 44 câte erau în timpul verii. Notăm că cel mai mare procent de scarlatinoşi, îl dă şcoalele publice cu internate, fapt asupra căruia trebue să se dea o atenţie cât mai mare. De ex. situaţia care există la şcoala normală de fete trebuie să fie imediat îndreptată, întru cât dormitoarele sunt neîncăpătoare pentru numărul mare de eleve, cari dorm cu paturile alăturate, astfel că cea dela perete de ex. trebue să treacă peste 3—4 paturi ca să ajungă la al ei... Medicul şef al oraşului indică oarecari măsuri imediate posibile de împlinit, de ce nu se iau?

Nu putem încheia acest articol fără a nu menţiona următorul fapt: lucrările de amenajarea noului pavilion de izolare al spitalului epidemic au costat 260.000 lei, iar devizul întocmit era de 390.000 lei. D. primar n'are nimic de zis?

M. Chioveanu

CITIŢI

Universul Copiilor

Insemnări de o zi

Premiul Nobel de literatură a fost acordat, anul acesta, scriitoarei italiene Grazia Deledda. Cariera sa de literată ne-o înfăţişează cele 30 de romane scrise până acum, a căror răsfoire ne coboară în adâncurile sufletului insular al Sardiniei, căci subiectele acestor romane sunt luate exclusiv din felul de traiu al pescarilor cari locuesc pe acest pumn de pământ, scăldat de valurile Mediteranei... Se distinge printr'o pătrunzătoare analiză a acestui suflet eroic, în a cărui compoziţie simplă dar puternică, elementele creştinismului catolic se amestecă, original, cu influenţele naturii locale. I s'a acordat premiul tocmai pentru această calitate specifică a operelor sale.

Iată însă că un ziar evreo-maghiar din localitate, recunoscându-i totuş merite excepţionale, află nimerit a protesta împotriva faptului, că premiul n'a fost atribuit unui prozator maghiar... Ziarul Keleti Ujság (caci despre el e vorba) în numărul său din 15 l. c., îşi exprimă cu destulă lipsă de modestie această indignare, crezând probabil, că cei ce sunt chemaţi să aprecieze operele literare nepieritoare au datoria să creadă că „extra Hungaria non est vita", cu un cuvânt, că literatura maghiară ar fi sarea pământului! Această nemulţumire a ziarului amintit este înţeleasă — poate — şi pe convingerea, că limba maghiară ar fi cea mai armonioasă din lume şi că cine n'a gustat din farmecele ei, n'are noţiunea frumosului.

Până acum eram obicinuiţi să înregistrăm numai critici vehemente la tot ce e, sau va fi românesc. Se vede însă că talentele numitei redacţii îşi roteşc privirea de vultur asupra Europei întregi.

Cluj, la 16. XI.

Extensiunea universitară dela Cluj

A intrat în al patrulea an de activitate, asociaţia profesorilor universitari dela Cluj, înfiinţată cu scopul de a împărtăşi publicului mare, datele cele mai generale ale ştiinţei elaborate în Universitate.

Părea un fel de Universitate liberă la început, cu un glas de pretenţii, pentru cari unii publicişti s'au grăbit să dojenească pe membrii ei, sfătuindu-i să nu-şi mai părăsească de astă dată catedra. Dar s'a dovedit curând şi trăinicia ei şi marea ei utilitate pentru vremea de astăzi când însăşi organizaţia de stat a popoarelor pretinde ca toţi cetăţenii să aibă o sumă de cunoştinţi, cari să-i ajute să înţeleagă singuri semnele vremii şi rostul vieţii lor.

Cicluri de conferinţe, cu temele cele mai variate, alese din obiectul ori cărei discipline ştiinţifice şi desvoltate pe înţelesul mulţimii semiculte, — nu a celei inculte. Această mulţime trebuia convinsă despre utilitatea ştiinţei şi despre importanţa enormă în viaţa unui popor a acelei instituţii, care adăposteşte pe făuritorii ştiinţei: Universitatea uneori se oferea şi elemente de iniţiere în metoda de elaborare a acestei ştiinţe. Aceasta la Cluj. Dacă asociaţia s'ar fi mărginit la atât, asemănarea ei cu vechea Universitate liberă ar fi fost evidentă.

Dar profesorii clujeni au trecut peste hotarele oraşului universitar. Şi-au format din întreagă provincie de dincoace de munţi un teren de cultură şi au luat oraşele de-arândul, pentru a semăna pretutindeni lumina înaltei învăţături, ţinând seamă de împrejurările locale, adică de calitatea solului, în care avea să fie aruncată sămânţa şi de condiţiile de climat — moral, cari aveau să ajute încolţirea acelei minunate plante a culturii şi să ajute rodirea ei. Continuitatea în muncă a fost factorul principal al izbânzii.

Astăzi „Extensiunea Universitară" dela Cluj este aproape tot atât de bine încetăţenită în cunoştinţa românilor din Ardeal cât este şi vechea asociaţie culturală dela Sibiu, cu trecutul ei.

Astăzi fiecare oraş din Ardeal aşteaptă pe misionarii culturali ai universităţii clujene.

Venirea acestui modern misionar este prilej de adevărată sărbătoare. Uneori conferinţi lui este încadrată într'un program bogat de „producţii" artistice şi literare, după tradiţia sărbătorilor culturale ardelene, obişnuite şi în anii dinainte de războ.

O. Bortoş

Chestiunea radiofoniei la Cluj

Cluj, 21

Eliberarea autorizaţiilor pentru instalarea aparatelor radiofonice la Cluj se face cu mai multă uşurinţă acum.

Zilnic se ridică noui antene. Dar în afară de aparatele cu autorizaţie, se crede că la Cluj funcţionează vre-o 2000 posturi fără autorizaţie.

Comisiunea radiofonică a hotărît în consecinţă să facă un control dela casă la casă. Aparatele cari vor fi găsite fără autorizaţie, vor fi confiscate şi proprietarul lor va fi condamnat la amendă dela 1000 la 50.000 lei şi închisoare. Aparatele neverificate şi neplombate vor fi confiscate şi ele.

Comisiunea mai acordă însă un ultim termen de câteva zile proprietarilor de aparate pentru a înainta cereri pentru autorizaţie. Proprietarii, cari vor înainta aceste cereri, vor fi scutiţi de amendă.

In judeţul Trei Scaune

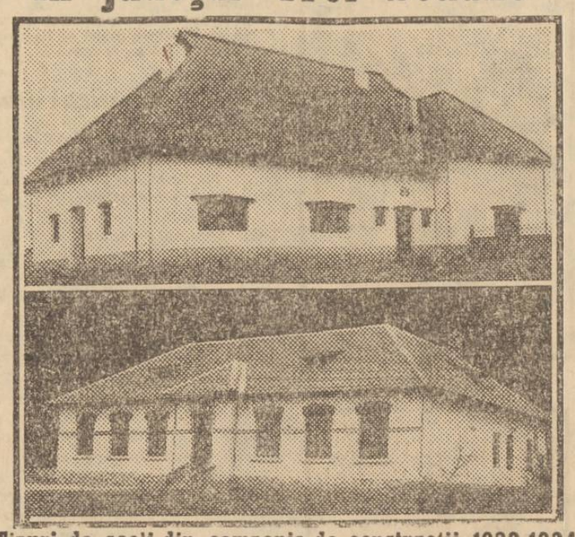

Tipuri de şcoli din campania de construcţii 1923-1924

Pentru muncitorimea din Valea-Jiului

— Necesitatea construirii unui azil pentru infirmi şi invalizi —

Petroşani, Noembrie

Intr'o corespondenţă anterioară, am arătat sprijinul dat de ministerul muncii prin acordarea unui ajutor de 10.000 lei muncitorilor rămaşi fără lucru şi am opiniat că e necesar să li se acorde bilete gratuite pe c. f. r., pentru plasarea lor în alte centre.

Muncitorii din această bogată regiune minieră, au însă şi alte lipsuri. Anume, ei se găsesc într'o stare disperată, expuşi pieirii, atunci când pe neaşteptate şi prin neprevăzute împrejurări devin infirmi şi invalizi. Legea îi ocroteşte, — este drept, — însă numai atâta timp cât sunt în stare de a munci, servindu-le prin Casele cercuale ajutoare. Insă acestea numai în caz de boală, timp de cel mult 6 luni. După aceea, dacă nu-şi reiau lucrul ajutorul încetează.

Această stare prezintă o gravitate cu atât mai mare, cu cât asemenea muncitori sunt veniţi din altă regiune a ţării (Maramureş, ţara moţilor, etc.), unde nu mai au niciun fel de gospodărie, deci nici o speranţă de ajutor.

Nu rare ori s'au văzut, muncitori fără adăpost, bolnavi, cari vara se culcau prin tufele din împrejurimi, iar pe timp de ger şi iarnă erau găsiţi morţi pe la gurile de mină, pe mormanele amestecate cu pământ şi cărbani, scoase din mine.

Lucrul acesta nu se mai poate admite pentru viitor.

De aceea, se cere să se construiască grabnic un azil pentru foştii muncitori, — infirmi şi invalizi,— unde să se adăpostească şi să fie întreţinuţi pe timp de boală grea, infirmitate şi neputinţă, atât ei, cât şi soţiile lor.

Oraşul intenţionează edificarea şi întreţinerea acestui azil, însă fondurile sale disponibile sunt insuficiente pentru ajungerea scopului.

Deaceea în primul rând statul, prin ministerul muncii şi acel al sănătăţii publice, este îndatorat să dea larg sprijin frumoasei iniţiative, — căci edificarea şi întreţinerea azilului arătat este de o importanţă şi necesitate capitală în această regiune muncitorească.

V. B.Taloescu

Dela Camera de comerţ şi industrie din Braşov

— Şedinţa consiliului de administraţie —

Braşov, 20 Noembrie

Membri consiliului de administraţie ai Camerei de comerţ şi industrie din Braşov, s'au adunat în şedinţă, Sâmbătă, în sala Sfatului orăşenesc din piaţa Libertăţii.

Şedinţa s'a deschis la ora 4 d. a., sub preşedinţia d-lui **W. Schreider**, care salută pe d-nii deputat dr. Roman şi senator ing. Ionică, prezenţi în sală, în calitate de membri de drept

La punctul I din ordinea de zi, d. preşedinte face mai multe comunicări asupra activităţii Camerei şi anume:

a) Verificarea gestiunei financiare a Camerei pe trimestru al 3-lea, de către comitetul de cenzori, compus din d-nii C. Stănescu, director în ministerul de industrie şi C. Burileanu inspector financiar şi care a fost găsit în perfectă concordanţă cu scriptele.

b) Raport asupra modificării bugetului pe anul 1927 aprobat de ministerul de industrie, privitor la unele decontări ce au fost necesare să se facă, prin înfiinţarea Camerei de comerţ din Sibiu.

c) Face o expunere asupra celor discutate în adunarea generală a Uniunei Camerelor de comerţ, unde a participat d-sa şi doi consilieri, comunicând totdeodată unele hotărîri cu privire la activitatea acelei instituţii.

d) Cu privire la întocmirea noului tarif vamal, ce urmează a se depune în parlament, comunică hotărîrea Uniunei Camerelor de comerţ, ca în timpul cel mai apropiat să se ţină o conferinţă la Bucureşti, unde să participe toţi preşedinţii Camerilor din ţară şi câte un secretar făcând propunerile lor.

e) Privitor la legea speculei, face un scurt istoric al procesului avut de 12 negustori din Braşov, firme cunoscute şi cari graţie sfaturilor d-lui consilier V. Bediteanu şi pledoariei d-lui avocat Cheriş au fost achitaţi. Comunică asemenea că s'a intervenit forurilor în drept pentru modificarea acestei legi sau abrogarea ei, în prezent nemai având-şi raţiunea.

D. secretar Binder, comunică membrilor că, în urma intervenţiei d-lui consilier V. Bediţeanu, s'a făcut demersuri la consiliul comunal pentru modificarea taxei comunale, percepută la coletele poştale sosite şi delegaţia permanentă a admis, ca taxa pentru coletele poştale care conţin alimente sau medicamente adresate elevilor de şcoală soldaţilor sau spitalelor să fie scutite; iar negustorii ca să nu mai piardă timpul pe la primărie să aplice nişte timbre speciale pe fract.

D. secretar **Gologan** comunică consiliului că, în urma demersurilor făcute de Camera de comerţ Braşov, Uniunea intervenind la forurile competinte a comunicat că direcţia regională C. F. R., care sub trecuta guvernare averescană a fost mutată dela Braşov la Galaţi, va fi readusă în localitate. In ce priveşte mutarea inspectoratului P. T. T. asemenea s'a intervenit. Asemenea comunică, cum că Uniunea a intervenit la direcţia generală P. T. T. pentru admiterea din nou a coletelor poştale cu greutate până la 20 kgr.

Tot d. **Gologan** comunică, dispoziţiunea ministerului de finanţe, ca pe anul în curs administraţiile financiare vor percepe comision la sumele încasate prin ei pentru Camerele de comerţ, câte 4 jum. la sută iar pe anul viitor câte 9 la sută. Astfel Camera de comerţ Braşov este datoare fiscului pe anul 1927, suma de 250.000 lei, ce urmează a o plăti.

Cum unele administraţii financiare pusese sechestru pe venitul mai multor Camere de comerţ din ţară, ministerul de finanţe printr'un ordin circular, a revenit asupra acestei dispoziţiuni.

Cu privire la ideea dată de d. ministru Argetoianu, de a se înfiinţa în Braşov o expoziţie-târg de mostre, d. preşedinte comunică consiliului că, lucrările preliminare ce urmează a se face din vreme ca în urmă să fie supuse aprobării ministeriale, ar costa suma de 100.000 lei, pe care urmează a-i avansa Camera. Asemenea d. W. Schreiber propune şi consiliul aprobă ca, deschiderea expoziţiei să se facă în toamna anului 1928, când se va face şi inaugurarea localului propriu al Camerei.

Se ia în discuţie, intervenţia ce urmează a face Camera pe lângă ministerul de finanţe, privitor la calcularea urgentă a diferenţelor de taxe vamale.

D. consilier T. Copony, face un raport al stadiului în care se găseşte noua clădire a Camerei, arătând că în câteva zile va fi gata în roşu şi se va pune acoperişul.

După ce consiliul aprobă, ca două burse disponibile să fie date la doi studenţi şi să se aporească cu 20.000 lei, articolul bugetar privitor la diurnele cenzorilor şi a comisarului guvernului, d. W. Scheiber ridică şedinţa la orele 7 seara.

V. V. B.

Intâmplări de toată ziua

Arad

CONFERINŢA. — Duminică 20 Noembrie, d. profesor universitar T. Capidan dela Cluj a ţinut în sala Palatului Cultural o conferinţă despre situaţia actuală a românilor macedoneni.

ALEGERILE JUDEŢENE. — Alegerile pentru consiliul judeţean, disolvat recent, au fost fixate pentru 10 Decembrie.

Opoziţia va lua parte la luptă.

DIVERSE. — Locuitorul Andrei Furman din strada Brătianu 11 a reclamat, că femeia Elena Filimon i-a furat 900 lei.

— Comerciantul Simon Brienfeld din piaţa Avram Iancu s'a plâns poliţiei, că Herman Posner l-a escrocat cu 2000 lei.

EXPOZIŢIA CERCULUI GOSPODINELOR. — Cercul femeilor gospodine din Bucureşti, a aranjat în sala Palatului Cultural o minunată expoziţie de industrie casnică, al cărei succes e pe deplin asigurat. Cuvinte de laudă se cuvin d-rei Hortensia Popp, aranjatoarea expoziţiei.

Tg.-Mureş

CULTURALE. — Asociaţia profesorilor secundari din oraşul nostru a organizat un ciclu de 5 conferinţe în sala de festivităţi a primăriei. Conferinţele vor urma astfel: Duminică 20 Noembrie „Monumentele de artă naţională din Ardeal (cu proecţiuni) de C. Petran; Duminică 27, Influenţa educaţiei fizice asupra inteligenţei de d. I. Minea; Duminică 4 Decembrie, Religia omului primitiv de V. Stanciu; Duminică 11 Dec., Vechimea noastră în Dacia, de d. Gh. Matecescu şi în fine Duminică 18 Dec. Societăţile culturale româneşti şi omportanţa lor pentru progresul naţional de d. O. Ghibu. Toate aceste conferinţe se vor ţine ca de obiceiu la orele 17.30.

ARTISTICE. — A treia serie de artişti ai teatrului Naţional din Cluj, au dat în sala teatrului Transilvania o strălucită reprezentaţie a piesei lui Ibsen „Duşmanul poporului" cu concursul d-lui P. Sturza, societar de onoare al teatrului Naţional din Cluj. Ansamblul perfect. Au eşit totuşi în relief d-nii P. Sturza, Constantin Russei şi Arsene Popovici în rolurile principale. Sala teatrului, ca de obicei, când e vorba de artă românească, mai mult de jumătate goală, pe când la reprezentaţiile artiştilor şi trupelor minoritare, artiştii sunt răsplătiţi cu flori, coroane şi jerbe de flori. Nu înţelegem de asemenea pentru ce sala e bine încălzită la spectacolele minoritarilor, iar la reprezentaţiile româneşti nu se face foc, cum a fost şi eri seara când publicul tremura de frig cu paltoanele în spinare.

SPECULA. — Preţurile maximale de pe bursa curentă, au adus o reducere de 3 lei la kgr. carne de vacă, fixat la 28 de lei în loc de 31. Măcelarii însă din cauza abundenţei de vite cornute, anunţa cu 26 şi 24 lei kgr., adică sub preţul maximal.

Cum se face atunci şi de ce se permite birtaşilor să ia 60 de lei pentru o friptură de vacă, şi de ce nu se iau măsurile prescrise de legea speculei, lege care este încă în vigoare?

CADAVRU GASIT. — In şanţul şoselei naţionale în apropiere de com. Căluşeri, s'a găsit cadavrul unui om cam de 40—45 ani. Pe cadavru sunt numeroase leziuni şi are beregata tăiată. Cazul se anchetează. Se crede că victima este un ţăran care a fost la târgul mare din oraşul Tg.-Mureş şi întorcându-se cu bani, a fost omorît de hoţi, cari l-au jefuit.

OMORIT DE UN TAUR. — Laszlo Ianos în etate de 64 ani, păzitorul vitelor şi taurului satului din Mureşeni, a fost găsit în grajd, într'o baltă de sânge, înpuns şi călcat în picioare de taurul, care rupsese lanţul, cu care era legat de ieşle.

FURT DE BICICLETA. — Ruchig Laszlo a reclamat poliţiei că indivizi necunoscuţi iau furat bicicleta cu nr. 474.

Aceasta ne fiind primul caz de furt de bicicleţă, se pare că în oraşul nostru s'a prinţăşit specialişti în atari furturi.

Poliţia a luat măsurile necesare pentru descoperirea hoţilor.

Braşov

ARTISTICE. — Reuniunea de muzică „George Dima" din Braşov, va reprezenta în zilele de 28 şi 30 Noembrie, în sala teatrului naţional „Astra" opera „Trubadurul" (Trovatore), cu concursul artiştilor Rita Márcus, N. Apostolescu, Iwa Pop şi W. Knopf, dela Opera română din Cluj şi sub conducerea cunoscutului dirijor Leo Blum.

Avem speranţă, că de data aceasta publicul românesc va încuraja această operă de cultură românească.

Petroşani

SERATA TEATRALA. — Comisia culturală a muncitorilor organizaţi din Petrila (Hunedoara) a dat o serată teatrală urmată de danţ, în folosul copiilor orfani, cărora li se vor cumpăra îmbrăcăminte de Crăciun.

Serata s'a dat la 19 Noembrie c., în sala casinului muncitoresc din Petroşani.

Rezultatul moral şi material a fost mulţumitor.

Deţ

NOUL COMANDANT AL COMP. DE JANDARMI DIN SOMEŞ.—De Sâmbătă, compania de jandarmi din judeţul Someş, cu sediul în oraşul nostru, are un nou comandant. In locul d-lui căpitan Petre Buzescu, transferat la brigada de jandarmi din Timişoara, a fost numit d. căpitan Jean Poiteviu, care a şi preluat comandamentul, în care scop au fost convocaţi toţi şefii de post din judeţ, cărora prin câteva cuvinte frumoase, le-a reamintit despre rolul jandarmului ca păzitor al ordinei.

SPARGERI. — Intr'una din nopţile trecute, făcători de rele s'au introdus prin spargerea acoperişului într'o magazie a locuitorului Gheorghe Pop din Borcut, furând obiecte în valoare de 5000 lei.

— Altă spargere s'a săvârşit în Ciceu-Giurgeşti la locuitorul Ioan Pop, din locuinţa căruia hoţii au furat obiecte în valoare de 20.000 lei.

NINSOARE ŞI FRIG. — După frigul şi vântul de acum câteva zile, a început să ningă în întreg cuprinsul judeţului. De Vineri dimineaţa în Dej şi jur ninge necontenit. In tot judeţul domneşte un frig puternic.

Bistriţa (TRANSILVANIA)

NENOROCIRE. — Copilul Loghin Andreiaş, în etate de 15 ani, de fel din Sant (Năsăud), aducând un car de pământ cu boii lui Simon Fisch, la care era servitor, pe drum a fost călcat de un bou pe haină şi fiind culcat la pământ, a trecut carul peste el, omorându-l pe loc.

INCENDII. — Un foc a izbucnit la locuinţa lui Iohan Berchely din Lechinţa, str. Ungurească Nr. 278, nimicind o şură şi o maşină de treerat ale acestuia.

— Tot focul a nimicit locuinţa lui Ianoş Fekety, din Tonciu.

ŞCOLARE. — In ziua de 20 Noembrie a. c. s'a făcut, cu mare solemnitate, inaugurarea grădinei de copii românească, în oraşul Bistriţa, piaţa „Petru-Rareş" sub conducerea d-nei Matei.

Greva elevilor dela şcoala de conductori tehnici din Cluj

22 Noemb.

La şcoala de conductori tehnici de aci elevii din clasele II, III şi IV s'au pus în grevă, refuzând să mai urmeze cursurile.

Aceasta este a doua grevă, în scurtă vreme, la această şcoală.

Mişcarea elevilor este îndreptată împotriva directorului Mihăilescu, acuzat de fraude, chiar de anchetatorii ministerului instrucţiunii. Totuş directorul este la postul său.

Elevii au declarat că nu încetează greva până ce nu pleacă directorul.

REDACŢIA ZIARULUI „UNIVERSUL" pentru Cluj s'a instalat în Strada Regală No. 1 Telefon No. 141 Aci se primesc orice informaţii, anunciuri şi reclame.

Ştiri culturale din Cluj

— Ultima serbare pentru comemorarea lui Mihai-Viteazul şi Grigore-Ghica. — A treia şezătoare a Camerei de comerţ —

La şcoala comercială superioară din Cluj de sub direcţiunea d-nei Ileana Bosac, comemorarea lui Mihai Viteazul şi a voevodului Grigore Ghica s'a făcut Duminică 20 Ncembrie la ora 11 a. m. în cadrele unei reuşite serbări şcolare.

Corul şcoalei a executat „Imnul regal", „Un cânt de slavă", „La fântână la isvor" şi „Hai fraţi". Despre Mihai Viteazul a vorbit un mebru al corpului didactic. A relevat apoi partea de contribuţie a femeilor şi fetelor române din Ardeal la realizarea visului întrerupt acum trei secole pe Câmpia Turziii şi îndemnând pe eleve, să fie şi ele, ca şi înaintaşele lor, pătrunse de acelaş sfânt idealism.

Sub conducerea M. S. Regelui Mihai se va ajunge la desăvârşirea operei de consolidare a Românici întregite.

Foarte frumoasă a fost disertaţia elevei Elena Bugnar cl. IV asupra vieţii şi faptelor lui Grigore Ghica, o dizertaţie bine gândită şi bine scrisă, despre care avem numai cuvinte de laudă.

Tulia Pescar din cl. III a citit cu mult sentiment „Testamentul lui Grigore Ghica", iar Victoria Morar cl. IV a recitat „Răpirea Bucovinei" de Vasile Alexandri, dovedind un apreciabil talent. Cu multă duioşie a recitat şi Leontina Bachis cl. II, fragmentul „Bucovina" din „Poemul Unirei".

*

La şezătoarea dela Camera de comerţ, organizată de Societatea ortodoxă naţională a femeilor române din Cluj, de astă dată şi-a dat preţiosul concurs şcoala normală de fete. A fost o şezătoare foarte frumoasă. O oră de educaţie naţională şi religioasă. Insemnăm cu bucurie faptul că publicul ce participă la aceste şezători din Duminecă în Duminică, e tot mai numeros. De astă dată, sala festivă a Camerei de comerţ a fost în înţelesul adevărat al cuvântului arhi plină. Comitetul societăţii femeilor se poate mândri cu rezultatele acestei opere de educaţie a masselor.

Corul şcoalei normale de fete, despre care se poate spune că e unul din cele mai bune coruri şcolare în oraşul nostru, ne-a delectat cu următoarele cântece admirabil executate: Imnul şcoalelor normale, Viorica, Hai în horă, Cânt de slavă, Terţetul îngerilor, Spune badeo, Hora ploaiei.

Eleva Sanda Stematin cl. VII norm. a recitat frumos „Mama" de G. Coşbuc. D. profesor T. Ciurea de la şcoala normală de fete şi-a desvoltat apoi conferinţa despre „Viaţa lui Iisus", o conferinţă însoţită cu proiecţiuni.

Conferinţa d-lui Ciurea a impresionat adânc publicul.

Banca funcţionarilor publici în Ardeal

—Centrul lucrează cu rezultate bune, dar funcţionarii din provincie se desinteresează —

Cluj, 21

Acum câteva luni, la Cluj s'a ţinut o întrunire a funcţionarilor publici, în care s'a hotărît să se pună bazele unei instituţiuni financiare, *„Banca funcţionarilor publici"*.

Această instituţiune e menită să acorde credite pentru construcţii funcţionarilor; să acorde credite eftine funcţionarilor.

In baza hotărîrei unanime a funcţionarilor de pretutindeni, centrul a luat toate măsurile pentru înfiinţarea băncii. A rămas numai ca funcţionarii să cumpere acţiuni de câte 1.000 lei ca banca să aibă garanţie

In speranţa că funcţionarii publici vor depune plata acţiunilor în timpul cel mai scurt şi se va putea trece la discuţiile asupra achiziţionărei unui împrumut strein, s'au început tratative cu un grup financiar francez de toată seriozitatea, care oferă un împrumut mai mare, din care este dispus să plătească imediat la constituirea băncii suma de 50 milioane lei. Grupul acesta oferă o garanţie şi prin persoana d-lui general Berthelot, care va intra în consiliul de administraţie.

D. Iacob, dirigintele poştei din Cluj, care lucrează cu multă energie pentru a plasa acţiunile între funcţionarii publici, ne-a spus următoarele:

După cum ştiţi centrul a realizat succese foarte frumoase şi ne-a sosit o adresă prin care se garantează obţinerea unui împrumut strein mare, cu ajutorul căruia funcţionarii publici vor putea eşi din impasul în care se află, având în primul rând posibilitate de a-şi clădi căminuri.

Cu toate acestea trebuie să declarăm cu tristeţe că nu se dă destul interes acestei mari chestiuni. Funcţionarii publici au o sarcină nu prea grea. Cine nu ar putea achita suma de 1.000 lei, valoarea unei acţiuni? Totuşi funcţionarii nu răspund cu destul interes acestei mari chestiuni, de care depinde întreaga situaţie materială a lor.

Trebuie să facem un nou apel la funcţionari să dea dovezi de solidaritate deplină.